

Kulturdepartementet

Myndigheten för ungdoms- och
civilsamhällesfrågor
Box 17 801
118 94 Stockholm

**Uppdrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att fördela
medel till organisationer i det civila samhället för lokala resurscenter för
demokratisk delaktighet**

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att fördela medel till organisationer inom det civila samhället som vill upprätta lokala resurscenter för demokratisk delaktighet i stadsdelar och bostadsområden som kännetecknas av lågt valdeltagande och svag demokratisk delaktighet. I uppdraget ingår även att följa upp och samla erfarenheter kring arbetet med de lokala resurscentren och att redovisa slutsatserna i en rapport. Regeringen avser att senare under året besluta om en förordning om statsbidrag för fördelning av de medel som beslutet avser.

För uppdraget får myndigheten under 2015 disponera totalt 2 100 000 kronor. Den del som rör utlysning och fördelning av bidrag omfattar 2 000 000 kronor, varav 350 000 kronor får användas av myndigheten för lönekostnader och övrig administration. För den del som rör uppföljning av insatserna får myndigheten disponera 100 000 kronor. Beloppet betalas ut av Kammarkollegiet efter rekvisition från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor senast den 16 november 2015. Kostnaderna ska belasta det under utgiftsområde 1 uppförda anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati*, anslagspost 11, Demokrati – del till Kammarkollegiet.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska senast den 23 mars 2016 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Kulturdepartementet med kopia till Utbildningsdepartementet). I rapporten ska en ekonomisk redovisning ingå. Eventuellt outnyttjade medel ska återbetalas till Kammarkollegiet, bankgiro 5052-5781, med

angivande av detta besluts diarienummer, senast samma dag som slutredovisningen.

Ärendet

Under 2015 avsätter regeringen 2 100 000 kronor för att påbörja pilotverksamhet med lokala resurscenter för demokratisk delaktighet. Regeringen avser även fortsättningsvis, under förutsättning att riksdagen beviljar medel, att under perioden 2016–2018 finansiera de lokala resurscentren samt bevilja medel för att följa upp satsningen.

Ett lokalt resurscenter ska ha som övergripande mål att stärka medborgare som delaktiga aktörer i demokratin. Detta innebär att det lokala resurscentret ska bidra till att stärka kvinnors och flickors, mäns och pojkers egenmakt så att de självständigt kan ta initiativ och agera, enskilt eller tillsammans med andra, inom demokratins ramar. Ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra centrets arbete. Det lokala resurscentret ska primärt:

1. Involvera, engagera och knyta till sig individer som står långt från demokratisk delaktighet.
2. Inspirera och stödja lokal egenorganisering i nätverk, grupper och föreningar.
3. Utgöra ett stöd för personer som vill komma till tals i demokratin men som saknar kunskap om och erfarenhet av tillvägagångssätt.
4. Fungera som en länk till etablerade föreningar och organisationer för personer som vill kanalisera sitt engagemang.

En organisation inom det civila samhället som beviljas medel och därmed ansvarar för ett lokalt resurscenter bör ha tillgång till egna kansliresurser och även i övrigt ha en god kapacitet att bedriva ett långsiktigt arbete med demokratifrågor lokalt. Organisationen ska ha en tydlig lokal förankring och den bör kunna uppvisa ett nätverk av andra organisationer med lokal anknytning som stödjer ansökan. Organisationer som i sin projektansökan kan uppvisa ett samarbete med eller ett stöd från kommun, stadsdelsförvaltning eller kommunal verksamhet, t.ex. folkbibliotek, ska behandlas positivt.

Uppföljning av insatsen

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska följa upp och rapportera kring arbetet med att etablera och driva lokala resurscenter för demokratisk delaktighet. Uppföljningen ska syfta till att beskriva i vilken utsträckning verksamheterna ökar den demokratiska delaktigheten i målgrupper liksom eventuella effekter på delaktigheten och engagemanget i lokalsamhället som helhet. Genom att följa

processen med att etablera och driva resurscenter för demokratisk delaktighet ska uppföljningen lyfta fram lärdomar såsom framgångsfaktorer och sådant som bör undvikas i ett framtida arbete med att etablera och driva lokala resurscenter för demokratisk delaktighet och liknande verksamheter.

Skälen för regeringens beslut

Även om de allmänna valen är den viktigaste kanalen för medborgarnas inflytande i den representativa demokratin är ett aktivt deltagande från medborgarna mellan valen en förutsättning för att styrelseskicket ska fungera bra.

Det finns idag socialt utsatta bostadsområden och stadsdelar runt om i landet som kännetecknas av att delar av befolkningen känner ett stort avstånd till det svenska samhället och dess offentliga institutioner. Dessa områden präglas inte enbart av ett socialt och ekonomiskt utanförskap med hög arbetslöshet utan även ofta av ett demokratiskt utanförskap. Svag demokratisk delaktighet tar sig också uttryck i ett lågt valdeltagande. Statistiska centralbyrån redovisar i en rapport till regeringen stora skillnader i valdeltagande mellan valdistrikt i de allmänna valen 2014 (dnr Ku2015/01690/D). I riksdagsvalet var deltagandet lägre än 50 procent i några av de socialt mest utsatta distrikten samtidigt som valdeltagandet i distrikten med högst andel röstande översteg 90 procent. Det finns ett tydligt samband mellan distrikt med stor andel utrikes födda bland de röstberättigade och lågt valdeltagande. Arbetslöshet påverkar sannolikheten att rösta negativt samtidigt som hög inkomst- och utbildningsnivå har tydliga positiva effekter på deltagandet.

Vid sidan av insatser på arbetsmarknads- och utbildningsområdet är insatser för att stärka människor som demokratiska aktörer viktiga för att förbättra delaktigheten i de socialt utsatta bostadsområdena. Genom ett demokratiskt engagemang finns möjlighet att kanalisera missnöje och vanmakt i en positiv och konstruktiv riktning. Ett demokratiskt engagemang kan också ge tillgång till utökade och breddade sociala nätverk som kan bidra positivt på andra livsområden.

För att öka den politiska jämlikheten och för att långsiktigt motverka frustration, social oro och polarisering i samhället är det viktigt att verka för att stärka människor så att fler känner att de har möjlighet att komma till tals.

Beslutet om lokala resurscenter syftar till att bidra till regeringens demokratipolitiska målsättning för mandatperioden, att alla människor ska känna delaktighet i demokratin på jämlika villkor och använda sin möjlighet att påverka samhället och sin omgivning.

På regeringens vägnar

Alice Bah Kuhnke

Johanna Granfors

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM/FCK
Socialdepartementet/JÄM
Finansdepartementet/BA/OFA K
Utbildningsdepartementet/UF
Arbetsmarknadsdepartementet/IU